

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ DÍTĚ

Martina Botošová

KEBLOVÁ, A. *Zrakově postižené dítě*. Praha: Septima, 2001. ISBN 80-7216-191-1

Problematika zrakově postižených osob je velmi specifická a obsáhnout ji v celé její šíři je opravdu složité. Je nutné sem zahrnout nejen charakteristiku chování a projevy takto postižených jedinců, ale i jejich členění do jednotlivých kategorií, objasnit příčiny, za kterých toto postižení vzniká, popsat jednotlivé oční vady, které vedou ke zrakovému postižení, a zaměřit se na vysvětlení způsobů a možností, jak jim pomáhat při nábízení sebeobslužných dovedností a prostorové orientaci, vzdělávání, hledání pracovního uplatnění atd. Existují publikace, které se této problematice věnují v různém rozsahu. Jednou z nich je kniha od Aleny Keblové *Zrakově postižené dítě*, která podává základní informace o této skupině postižených osob.

Kniha je rozčleněna do základních kapitol věnujících se konkrétní oblasti a ty pak dále do dalších podkapitol, které již specifikují dané téma podrobněji. V závěru je uveden seznam prostudované literatury.

V úvodu autorka vysvětluje základní problémy zrakově postižených osob. Největší část věnuje jejich způsobu a možnostem vzdělávání. Stručně se zabývá školskou integrací u těchto jedinců, kterou pak širěji popisuje v závěru publikace.

V první kapitole se věnuje diferenciaci zrakově postižených do jednotlivých kategorií. Objasňuje hlediska, dle kterých je možné tyto postižené osoby členit. Zaměřuje se na vyšetření zraku u dětí, popisuje jednotlivé způsoby měření zrakové ostroty a velmi podrobně seznamuje čtenáře s tzv. optotypy, které jsou pro toto měření důležité. Neopomíná v této části vysvětlit pojmy, jako je např. zraková ostrota, barvocit, zorné pole a charakterizuje jejich poruchy.

V další kapitole se zabývá hlavně zvláštnostmi vývoje u zrakově postižených dětí v předškolním věku. Především poukazuje na vývoj vidění a psychomotoriky těchto dětí, které porovnává s vývojem dětí z intaktní společnosti. Vymezuje rozdíly, které z odlišnosti vývoje vyplývají, a snaží se nabídnout i konkrétní řešení ke snížení těchto rozdílů.

V závěru druhé kapitoly se zabývá vývojem sebeobsluhy těchto osob. Popisuje komplikace, které tyto jedinci v dané oblasti mají, a opět poskytuje návod, jak tyto děti vést ke zvládnutí těchto obtíží. Vyzvedává zde důležitost rodičů

a správného výchovného přístupu, který by měli u zrakově postižených dětí používat, aby nedošlo k narušení jejich vývoje. Poukazuje na to, že úloha rodičů je nezastupitelná.

Třetí kapitola se věnuje speciálně pedagogické diagnostice. Autorka uvádí místa, kde se tato diagnostika provádí, charakterizuje způsoby jejího provádění a nakonec se zaměřuje na zvláštnosti u osob se zrakovým postižením. Dále se v této kapitole věnuje onemocněním, která nejčastěji vedou k poškození zraku. V závěru rozčleňuje zrakově postižené osoby do čtyř základních kategorií, které charakterizuje.

Poslední kapitola se věnuje zvláštnostem ve vzdělávání zrakově postižených osob. Nejprve jsou zde charakterizovány jednotlivé metody, které pedagogy při vzdělávání používají. Poté popisuje speciální pomůcky jako např. Aria počítač atd., bez kterých by vzdělávání těchto osob bylo velmi obtížné. Dále kapitola objasňuje podmínky, za kterých je vzdělávání realizováno. Závěr této části je věnován integraci. Vytyčuje její pozitivní a negativní stránky, které ji bezpodmínečně ovlivňují.

V závěru knihy jsou velmi stručně uvedeny cíle, jichž chce soustavná péče o takto postižené osoby dosáhnout.

Knih je proložena obrázky, vztahujícími se k tématu konkrétní kapitoly. Na konci publikace jsou uvedené jednotlivé přílohy vztahující se k různým tématům. V první příloze je demonstrována ukázka vstupního záznamu pořizovanému při vstupu dítěte do školy. V další příloze jsou uvedeny adresy škol pro zrakově postižené, které v České republice existují. Třetí téma obsahuje adresy některých občanských sdružení, která pomáhají zrakově postiženým osobám v jejich samostatnosti.

Tato publikace poskytuje základní informace nejen učitelům, ale i osobám, které chtějí mít základní přehled o lidech se zrakovým postižením. Pro studenty, kteří se však chtějí zabývat tímto oborem hlouběji, je nedostačující. Informace jsou velmi stručné a neúplné. Chybí zde některé oblasti, kterým je důležité se věnovat.

Mgr. Martina Botošová
Katedra speciální pedagogiky
PdF UP, Žižkovo nám. 5, 771 40. Olomouc